

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.020/2018/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke, előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

. Farkas Attila bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Molnár Beáta ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: L. Nagy és Lombos Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Lombos Péter Barnabás ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Pécsi
Ítéltábla Pf.V.20.089/2017/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Pécsi Törvényszék
4.P.21.135/2015/25. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 127.000 (százhuszonhétézer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 1.021.500 (egymillió-huszonegyezer-ötszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek 2009. június 11-én kölcsönszerződést kötöttek euró alapú szabad felhasználású jelzálog hitelre egyenletes részletfizetéssel. Az alperes mint hitelező 55.458 euró összegű kölcsönt nyújtott 180 hónap futamidőre a felperesnek mint adósnak. A szerződésben

rögzítettek szerint a kölcsön folyósítása időpontjában a Hirdetményben megállapított kamatmérték az irányadó, amelynek mértéke tájékoztató jelleggel 10,99 %, a kölcsön kamatlába 6 hónapos kamatperiódusonként változó, a THM 12,81 %.

- [2] A szerződés „euró klauzula” megnevezésű VII.2. pontjában a felperes akként nyilatkozott, hogy megértette az alperes felvilágosítását a jelentős mértékű árfolyamkockázatról.
- [3] A szerződés megkötése előtt 2009. május 6-án a felperes aláírta a „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” megnevezésű okiratot. Ez többek között tartalmazta, a devizaátváltás aránya, az árfolyam a napi piaci mozgások hatására változhat. Egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás (emelkedés) előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okoz. A tőkeösszeg és kamatainak megfizetéséhez, ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges. Az alperesi tájékoztató arra is kiterjedt, hogy a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként változik, és az a kiválasztott devizanem mindenkor kamatához fog igazodni.

A kereseti kérelem alperes védekezése

- [4] A felperes többször módosított, pontosított keresetében a kölcsönszerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeként annak megállapítását kérte, hogy jogszerűen fennálló tartozása 10.214.738 Ft. E körben előadta, a szerződés megfogalmazása, a kockázatfeltáró nyilatkozat ellenére alappal gondolhatta, hogy az árfolyam kockázatnak van maximuma, ezért az egész szerződés semmis. Levezetése szerint ténylegesen 15.000.000 Ft kölcsönt kapott, ami jegybanki alapkamattal számolva a fenti összeget teszi ki.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Jogi álláspontja szerint az alperes a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. §-a szerinti, az abban előírtaknak megfelelő tartalmú kockázatfeltáró tájékoztatást adott. A felperesnek a peres eljárásban nem sikerült bizonyítania, hogy az alperes ügyintézői, akiknek meghallgatására sor került, a kockázatfeltáró nyilatkozatban, a szerződésben írtaktól eltérő, a kockázat korlátozott voltára vonatkozó tájékoztatást adtak. Rámutatott tovább arra, hogy az adott szerződéses rendelkezés a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmára tekintettel az általánosan tájékozott és ésszerűen figyelmes, körültekintő átlagos fogyasztó számára világos és egyértelmű volt, abból egyértelműnek kellett lennie, hogy a törlesztő részlet összege korlátozás nélkül megemelkedhet, annak nincs felső határa, az árfolyamváltozás lehetősége valós, a hitel futamideje alatt is

bekövetkezhethet.

- [7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az adott ügyben nem találta indokoltnak az eljárás felfüggesztését az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) előtt C-51/17. szám alatt folyó (a továbbiakban: Ilyés-ügy) előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Érdeemi álláspontja szerint a másodfokú eljárás tárgyát - figyelemmel a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 247. § (1) bekezdésében írtakra nem képezhetette a felperesnek azon előadása, miszerint a szerződés nem jött létre, a kölcsön és a törlesztőrészletek összegében, a kamat mértékében nem állapodtak meg, illetve hogy a szerződés érvénytelen, figyelemmel az rHpt. 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjában írtakra. A felperes fellebbezésében e körben előadottak új tényre, új jogalapra történő hivatkozásnak minősülnek, amely érdemben nem volt elbírálnak.
- [8] Az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás tekintetében egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával, miszerint a szerződés euró klauzulája, illetve a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló, a felperes által aláírt tájékoztatásból világosnak és érthetőnek kellett a felperes számára lennie, hogy az árfolyamkockázat felső határ nélkül őt terheli. Azon felperesi érvelésnek, miszerint a tájékoztatást nem értette meg, nem tulajdonított jelentőséget, figyelemmel arra, hogy az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül vizsgálendő, a tájékoztatás megfelelősége. Rámutatott, a felperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy joggal, alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat őt csak addig terheli, amíg a törlesztő részlet összege nem haladja meg a 120.000 Ft-ot. Ezt az állítását a meghallgatott tanúk vallomása nem támasztotta alá.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatásával, keresetének megfelelő határozat hozatalát, másodlagosan mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet az rPp. 247. § (1) bekezdésébe, a 146. § (5) bekezdés a) pontjába, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. §-ába, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 200. § (2) bekezdésébe, 209/A. § (2) bekezdésébe, az rHpt. 203. §-ába, 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjába, a 77. § (1) bekezdésébe, a 78. § (1) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő. Jogi álláspontja szerint nem változtatta meg a másodfokú eljárásban keresetét, ezért a fellebbezésében előadott jogi érvek helytállóságát a másodfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna.
- [10] Az árfolyamkockázat viselése kapcsán hivatkozott a civilisztikai kollégiumvezetők által 2015. november 9-10. napján elfogadott

álláspontra. Megítélése szerint a tájékoztatás nem volt megfelelő tartalmú, a lappangó gazdasági válsághelyzetben arról kellett volna tájékoztatást adni, hogy az a CHF mint menekülő valuta árfolyamának aránytalan, akár a gazdasági fundamentumoktól elszakadó mértékű emelkedéséhez vezethet. Az alperes a szerződés megkötésekor már biztosan tudott a várható nagyarányú ellenszolgáltatás nélküli árfolyamváltozást jelentő eseményekről, tudomása volt arról, hogy a szerződés időtartama alatt, legfeljebb rövid ideig tartó átmeneti mértékű HUF emelkedés mellett nagy valószínűséggel ellentétes árfolyammozgásra lehet számítani. Ezért az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződéses rendelkezés tisztességtelen.

- [11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [13] A Kúria úgy ítélte, a másodfokú bíróság az rPp. 247. § (1) bekezdését, illetve a 146. § (5) bekezdés a) pontját nem sértette meg, amikor a fellebbezési eljárásban előadott, a szerződés létre nem jöttével, illetve a szerződés jogszabályba ütközésével kapcsolatos jogi érveket nem vizsgálta. A felperes a per megindulásakor sok érvre hivatkozva állította a szerződés érvénytelenségét és jogkövetkezményeként kérte annak megállapítását, hogy jogszerűen fennálló tartozása 10.214.738 Ft. A végleges keresetét akként tartotta fenn, hogy az árfolyamkockázatról történt tájékoztatásra tekintettel kéri a fentiek szerinti tartozás megállapítását, a tájékoztatás hiányossága miatt az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezések nem érvényesülnek. Az rPp. 146. § (5) bekezdése szabályozza mi nem tekinthető keresetváltoztatásnak, így az a) pont szerint az, ha az alperes a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül, annak megállapítására újabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazítja. A felperes fenntartott keresete tisztességtelenségen alapuló semmisség megállapítására irányult, ezzel szemben a másodfokú bíróság által el nem bírált igények a szerződés létre nem jöttének, illetve a szerződés jogszabályba ütközésének megállapítására vonatkoztak, így az rPp. 247. §-ának sérelme nélkül állapította meg a jogerős ítélet, hogy a másodfokú eljárásban előadottak a fenti körben érdemben nem voltak elbírálhatók.
- [14] Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás megítélése tekintetében a Kúria az alábbiakra mutat rá:
- [15] Az EU Bíróság llyés-ügyben meghozott ítélete az ennél sokkal konkrétabb tájékoztatás tartalmára irányuló megkereséssel kapcsolatban az alábbi követelményrendszert állította fel az

árfolyamkockázatról történő tájékoztatással összefüggésben. A pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtania a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak, annak ki kell terjednie a tagállam fizető eszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletekre gyakorolt hatására, arra, hogy az gazdaságilag nehezen elviselhetővé válhat, ha az a pénznem, amelyben az adós jövedelmét kapja leértékelődik azon devizához képest, mint amelyben a kölcsönt nyújtották. A tájékoztatásra a szerződés megkötése előtt időben kell hogy sor kerüljön.

- [16] A Kúria úgy ítélte meg, hogy e követelmények teljesültek. A felperes a szerződés megkötése előtt időben tájékoztatást kapott a forint árfolyama esetleges gyengülésének, az irányadó kamat változásának lehetőségéről, arról, hogy ez gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja.
- [17] A Kúria hangsúlyozza, hogy az EU Bíróság a hivatkozott ítéletében a fentiekén túlmenően, például számítások bemutatását, konkrét adatok közlését nem tartotta elengedhetetlenül szükségesnek ahhoz, hogy a tájékoztatás megfelelősége megállapítható legyen. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a tagállami bíróság feladata az eset összes körülményeinek figyelembe vételével annak megítélése, miszerint a fogyasztó az árfolyamkockázatról megfelelő tartalmú tájékoztatást kapott-e. A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel rámutat arra, hogy a felek között euró alapú kölcsönszerződés jött létre, így a CHF-el kapcsolatos felülvizsgálati érveléseknek önmagában emiatt jogi jelentősége nem lehetett. A tájékoztatás az EU Bíróság hivatkozott ítéletében foglaltaknak megfelelt, így az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő szerződéses rendelkezés a feltárt tényállás alapján, az eset összes körülményét figyelembe véve nem tisztességtelen (rPtk. 209. § (1) bekezdés).
- [18] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [19] A felülvizsgálati eljárásban is pervesztes felperes az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni. Az áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) (5) és (6) bekezdése alapján a pertárgy érték és a kifejtett jogi képviselési tevékenység mérlegelésével állapította meg.
- [20] A személyes költségmentes felperes által le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. §-a alapján az állam viseli.

[21] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. december 11.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Tibold
Ágnes sk. bíró, Dr. Farkas Attila sk. bíró